

1.1. පිරිවෙන් ආරම්භය හා විකාශය

පිරිවෙන් අධ්‍යාපනයේ මුල් ම තත්ත්වය

බුදු දහම විසින් මානව වර්ගයාගේ ප්‍රත්‍යක්ෂ දොනය මුල්කරගත් අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදයක් හඳුන්වා දෙන ලදී.

බුදුන් වහන්සේ පස්වග මහණුන්ට ධර්මය දේශනා කිරීම බෞද්ධ අධ්‍යාපනයේ ප්‍රථම අවස්ථාව වීම

පසු ව භික්ෂූන් වහන්සේ විසින් ධර්මය පිළිබඳ ව පණිවිඩය ලොව පුරා ප්‍රචාරය කරන ලදී. ඒ සඳහා අනුගමනය කළ ක්‍රියාමාර්ග,

- ගමින් ගමට ගොස් ධර්මය කියා දීම
- ජනපදවලට හා රටවලට ධර්මය ප්‍රචාරය කිරීම
- නේවාසික ව ධර්මය කියා දීම
- භික්ෂූන් වෙත පැමිණ ධර්මය කියා දීම

ක්‍රමයෙන් ඇරඹී බෞද්ධ අධ්‍යාපනය විධිමත් විෂය පඳ්ධතියක් දක්වා ක්‍රමික ව විකාශනය කිරීමට භාරතීය භික්ෂූන් වහන්සේ කටයුතු කළහ. ඒ අනුව ලෝකයේ බිහිවූ මුල් ම විශ්වවිද්‍යාල ලෙස,

- නාලන්දා විශ්වවිද්‍යාලය
- වික්‍රමඝිලා විශ්වවිද්‍යාලය
- ජගද්දලා විශ්වවිද්‍යාලය
- ඕදන්තපුර විශ්වවිද්‍යාලය සඳහන් කළ හැකි ය.

බුදුන් වහන්සේ ශ්‍රාවකයන්ට ධර්මය දේශනා කිරීම

පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය ශ්‍රී ලංකාවේ ආරම්භ වීම

මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ මෙරටට වැඩම කිරීමෙන් පසුව බුදු දහම ගම් දනවූ නගර පුරා පැතිර යාමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බෞද්ධ අධ්‍යාපනය විධිමත් ව ලබා දීම සඳහා අනුරාධපුර නගරය මූලික කරගෙන පිරිවෙන් ආරම්භ විය.

අනුරාධපුර යුගයේ මුල්කාලීන අධ්‍යාපනික තත්ත්වය

මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ විසින් හඳුන්වා දෙන ලද අධ්‍යාපන සංකල්ප හා විෂය පඳ්ධතිය

- ත්‍රිපිටකය හා අට්ඨ කථා වාචනා මාර්ගයෙන් පවත්වාගෙන ඒම
- ත්‍රිපිටකය කටපාඩමින් රැගෙන ආ මහතෙරවර “භාණක” නමින් හැඳින්වීම
- ත්‍රිපිටකය හා අට්ඨ කථා නවක හික්කුන්ට ප්‍රගුණ කරවීම
- ආචාර්යවරයකුගේ මාර්ගෝපදේශයෙන් ධර්මය ඉගෙනීම
- මූලික හික්කු ජීවිතයට අදාළ ප්‍රතිපදා ප්‍රගුණ කිරීම

නාලන්දා විශ්වවිද්‍යාලයෙහි නටබුන්

අනුරාධපුර යුගයේ දී පිරිවෙන නමින් හඳුන්වන ලද භික්ෂු වාසස්ථාන විශාල ප්‍රමාණයක් පැවති අතර, මහා විහාරයට අනුබද්ධිත ආයතන ගණන සියයටත් වඩා වැඩි ය. තව ද එම යුගයේ ම රෝහණයේ නිස්ස මහා විහාරයට අනුබද්ධිත ව රුහුණු ප්‍රදේශය පුරා එවැනි භික්ෂු ආරාම සංකීර්ණ විශාල ප්‍රමාණයක් පිළිබඳ ව මහාවංසයෙහි තොරතුරු සඳහන් වේ.

අනුරාධපුරයේ දී පිරිවෙන් සංකල්පය විධිමත් ව ආරම්භ වීම

පිරිවෙන යනු

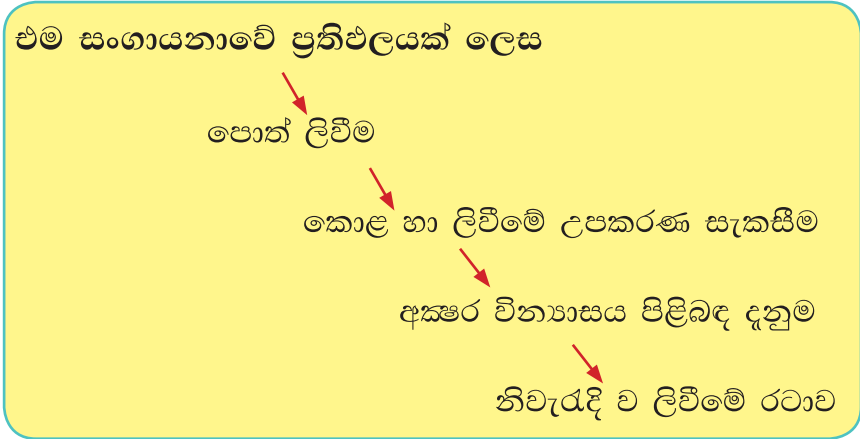
- භික්ෂූන් වහන්සේගේ වාසය සඳහා ඉදි වූ කුටිය
- භික්ෂූන් වහන්සේලා බුද්ධ ධර්මය හදාරන ස්ථානය
- භික්ෂූන් වහන්සේලා ධර්මය ප්‍රගුණ කරන ස්ථානය
- භික්ෂූන් වහන්සේලාගේ අධ්‍යාපන මධ්‍යස්ථානය

අනුරාධපුර යුගය වන විට බුදු දහම විධිමත් ව ඉගැන්වීමේ අවශ්‍යතාව ඇති වූ බැවින් වෙනත් විධිමත් මධ්‍යස්ථානයක් තුළ නව අධ්‍යාපන පද්ධතියක් ඔස්සේ භික්ෂූන්ට ධර්ම විනය හැදැරීමට සිදු විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අනුරාධපුර යුගයේ දී විධිමත් පිරිවෙන් පද්ධතියක් ආරම්භ වීම සිදු විය. ඒ අනුව අධ්‍යාපන ආයතන ලෙස පිරිවෙන් ගොඩ නැගීම සිදු විය.

වළගම්බා දවස ඇති වූ නව පිබිදීම

පාලි ත්‍රිපිටකය වාචනා මාර්ගයෙන් හෙවත් කටපාඩමින් පරම්පරාගත ව පවත්වා ගෙන එන ලද නමුදු වළගම්බා රාජ්‍ය සමයේ ඇති වූ බැමිණිනියා සාගතය හේතුවෙන් ත්‍රිපිටකය පොත්පත්වල ලිවීම ආරම්භ කරන ලදී.

මෙම සංගායනාව බෞද්ධ අධ්‍යාපනය නව මගකට යොමු කිරීමට සමත් විය. මාතලේ අලු ලෙනට රැස් වූ ථූපාරාමවාසී කුන්තගත්ත තිස්ස මහතෙරුන් වහන්සේගේ ප්‍රධානත්වයෙන් හික්කුන් පන්සියයකගේ සහභාගීත්වයෙන් මෙම සංගායනාව සිදු කරන ලදී.

වැනි හික්කු අධ්‍යාපනයේ නව අංග එක් විය. විධිමත් ලේඛන කලාවක් හා විෂය පඳ්ධතියක් සමඟ අනුරාධපුර යුගයේ දී ක්‍රමික පිරිවෙන් ආයතන කිහිපයක් මෙහි බිහි විය.

● අනුරාධපුර මහා විහාර පිරිවෙණ ● අභයගිරි උත්තරෝල්භ පිරිවෙණ ● කාල පාසාද පිරිවෙණ ● දීඝසන්ධ පිරිවෙණ ● ථූපාරාම විහාර පිරිවෙණ ● මිරිසවැටි විහාර පිරිවෙණ ● සුන්හාන පිරිවෙණ ● පියංගු පිරිවෙණ	● රෝහණයේ තිස්ස මහා පිරිවෙණ ● අනුරාධපුර මයුර පිරිවෙණ ● දුරසංකර ග්‍රන්ථාකර පිරිවෙණ ● දීඝවංකමන පිරිවෙණ ● කප්පුර් පිරිවෙණ ● මයුර පිරිවෙණ ● කාලවාපි පිරිවෙණ
- යනාදී ය ඒවාට උදාහරණ වේ.

මහායාන අධ්‍යාපන සංකල්ප

බුදු දහම දේශාන්තර වශයෙන් ප්‍රචාරය වීමත් සමඟ විවිධ නිකාය සිද්ධාන්ත මුල්කරගත් දර්ශනවාද මෙරටට පැමිණෙන්නට විය.

මහාවිහාරය - ඵෙරවාදී බෞද්ධ අධ්‍යාපනය
අහසගිරිය - මහායාන බෞද්ධ අධ්‍යාපනය

අහසගිරි විහාරවාසී භික්ෂූන් වහන්සේලා මහායාන බුදු දහමට ආවේණික වූ අධ්‍යාපන සංකල්ප අනුරාධපුර යුගයේ දී ක්‍රියාත්මක කළහ.

මහායාන අධ්‍යාපනයේ පරමාර්ථ

- බෝධිසත්ව ජීවිතයකට අවශ්‍ය ශික්ෂාවන්හි පුහුණුව ලබමින් ධර්මය ධාරණය කර ගැනීම
- ත්‍රිපිටකයට පමණක් සීමා නොවීම
- වෙනත් දර්ශනවාද අධ්‍යයනය කිරීම

මහායාන අධ්‍යාපනය මෙරටට හඳුන්වා දීමේ පුරෝගාමීන්

- නාලන්දා වැනි විශ්වවිද්‍යාලවල අධ්‍යාපනය ලද භික්ෂූන්
- අමෝඝවජ්‍ර නම් මහායාන භික්ෂූන් වහන්සේ
- පාභියන් වැනි චීන භික්ෂූන්
- සංඝමිත්‍ර වැනි ද්‍රවිඩ භික්ෂූන්

අනුරාධපුරයේ අහසගිරිය

ජේතවන විහාරය අනුබද්ධ අධ්‍යාපන ආයතන

මහා විහාරය, අභ්‍යගිරිය මෙන් ම තවත් ගුරුකුලයක් ලෙස ජේතවනාරාමය මුල්කරගත් අධ්‍යාපන ආයතන පද්ධතියක් ද පැවති අතර ජේතවන විහාරයට අනුබද්ධිත පිරිවෙන් ආයතන ලෙස,

- දායග්ගඛෝධි පිරිවෙණ
- සෙනවිරත් පිරිවෙණ
- කුරුන්දමුල්ල පිරිවෙණ

පැවතුණි. ජේතවන සම්ප්‍රදාය ද රාජ්‍ය අනුග්‍රහය ඇති සිය අධ්‍යාපන කටයුතු පවත්වා ගෙන ගියේ ය.

අනුරාධපුර යුගයේ සිදු වූ අධ්‍යාපන දියුණුවේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රචනා කරන ලද ග්‍රන්ථ

● දම්පියා අටුවා ගැටපදය	● මහාවංසය
● හෙරණ සික	● දීපවංසය
● සිඛ වළඳ හා සික වළඳ විනිස	● සමන්තපාසාදිකාව
● සියඛස්ලකර	● වංසන්තප්පකාසිනී
	● ජාතකට්ඨකතාව

මීට අමතර ව සිගිරි කැටපත් පවුරෙහි කුරුටු ගී ලියවී ඇත්තේ ද අනුරාධපුර යුගයේ දී ය.

දුටුගැමුණු රාජ්‍ය සමයෙහි පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය

දුටුගැමුණු රාජ්‍ය සමයේ දී ගිහි පැවිදි දෙපාර්ශ්වයට ම දහම් අධ්‍යාපනය ලැබීමට වැඩපිළිවෙළක් සකසා තිබිණි.

ධර්ම කපීක තෙරවරු	උන්වහන්සේලා විසින් ගිහි ජනතාවට ධර්මය උගන්වනු ලැබීම
ධර්ම කපීක තෙරවරු	මෙම තෙරවරුන් විසින් ගිහි ජනයාට ධර්ම පාඨ වචනයක් වචනයක් පාසා විස්තර කර දෙනු ලැබීම
දිවා කපීක තෙරවරු	දිවා කාලයේ ධර්මය ඉගෙනීමට ආ පිරිසට ධර්මය කියා දෙනු ලැබීම

පොළොන්නරු රාජධානි සමයෙහි පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය

පොළොන්නරුව ආලාහන පිරිවෙන

අනුරාධපුර යුගයේ පැවති ඵෙරවාදී අධ්‍යාපනය ඒ අයුරින් ම පවත්වාගෙන යාමට පාලකයන් හා භික්ෂූන් වහන්සේ උත්සාහ දරා ඇත. පොළොන්නරු යුගයේ දක්නට ලැබෙන එක් විශේෂත්වයක් වන්නේ ඵෙරවාදී ආරාමික අධ්‍යාපනයට ලෞකික විෂය සම්මිශ්‍ර වීමයි. ඒ බව ගල්විහාර කපීකාවත තුළින් ගම්‍ය වේ.

පොළොන්නරුවෙහි රජ පැමිණි I විජයබාහු හා I පරාක්‍රමබාහු යන පාලකයන් ධර්ම ශාස්ත්‍රීය ප්‍රබෝධයක් ඇති කිරීමට කටයුතු කළ අතර, ශාසන සංශෝධන හා කතිකා තුළින් ඒ බැව් මනාව පැහැදිලි වේ. එවකට ආරාමික අධ්‍යාපනය නගා සිටුවීමට මූලික වූ මහ තෙරවරුන් ලෙස උදුම්බරගිරිවාසි මහාකාශ්‍යප මහ තෙරුන් වහන්සේ සඳහන් කළ හැකි ය. ගල්විහාර කතිකාවත පවා ආරාම අධ්‍යාපනයෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බිහි විය.

පොළොන්නරු යුගයේ දී පිරිවෙන් අධ්‍යාපන ආයතනවල සිදු වූ විශේෂ වෙනසක් නම් අනුරාධපුර යුගයේ දී “මූල”යන නමින් හැඳින්වූ ගුරු කුල අට පොළොන්නරු යුගයේ දී “මූලායතන” නමින් හැඳින්වීමයි.

නිකාය සංග්‍රහය හා සද්ධර්මරත්නාකරය ඇතුළු තත්කාලීන සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රයවලට අනුව,

- දකෂිණ මූල
- සරෝග්‍රාම මූල
- කප්පර මූල
- මහනෙත් පාසාද මූල
- සේලාන්තර මූල
- උතුරු මූල
- වහදීපක මූල
- සේනාපති මූල

වැනි මූලායතන අටක් හා පිරිවෙණ නමින් අධ්‍යාපන ආයතන රාශියක් පොළොන්නරු යුගයේ දී පැවති බවට දක්නට ලැබේ. හික්කු ජීවිතය කොටස් තුනකට බෙදා අධ්‍යාපනය ලබා දීම පොළොන්නරු යුගයේ දී දක්නට ලැබේ.

නවක හික්කුන්	උපසම්පදාව ලැබූ උපාධ්‍යයන් වහන්සේගේ නිග්‍රයේ වසර පහක් උපදෙස් ලබමින් අධ්‍යාපනය ලැබීම.
මධ්‍යම හික්කුන්	උපසම්පදා වී වසර පහකට පසු ගුරු නිග්‍රයෙන් මිදී ගත කරන ඊළඟ වසර පහක කාලය නිග්‍රය මුක්ත කාලය වේ.
ස්ථවිර හික්කුන්	උපසම්පදාවෙන් වසර දහයකට පසු කාලය

පොළොන්නරු රාජ සමයෙහි කැපී පෙනෙන ආරාමික අධ්‍යාපන ආයතන කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- ජේතවනාරාම පිරිවෙණ
- ආළාහන පිරිවෙණ
- මහින්ද සේල පිරිවෙණ
- චෝලකුලාන්ත පිරිවෙණ

පොළොන්නරු යුගයේ දී රචනා කරන ලද ග්‍රන්ථ

- මුවදෙව්දාවත
- නිමි ජාතකය
- මහා බෝධිවංස ගැටපදය
- සසදාවත
- අමාවතුර
- බුක්සරණ
- සිංහල ථූපවංසය
- ධර්ම ප්‍රදීපිකාව
- රසවාහිනිය

දඹදෙණි රාජධානි සමයෙහි පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය

දේශපාලන හේතු පදනම් කරගෙන රාජධානිය දඹදෙණියට සංක්‍රමණය වීමෙන් පසු ව ආරාමික අධ්‍යාපනයේ ක්‍රමික විකාශනයක් දක්නට ලැබේ. දඹදෙණියෙහි රජ පැමිණි III විජයබාහු රජු හා II පරාක්‍රමබාහු රජු යන පාලකයන් යටතේ ආරාමික අධ්‍යාපනය සංවර්ධනය විය. මෙම කාලය සිංහල සාහිත්‍ය පුනරුද සමයක් ඇති කාලවකවානුවකි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බිහි වූ දඹදෙණි කතිකාවත සඳහන් කළ හැකි ය. හිඤ්ඤන් වහන්සේ ලෞකිකත්වයට නැඹුරු වීම දඹදෙණි කතිකාවත තුළ අවධාරණය විය.

දඹදෙණි රාජධානි සමයෙහි ප්‍රසිද්ධියට පත් ව තිබූ පිරිවෙන් කිහිපයකි.

- දෙවුන්දර නන්දන පිරිවෙණ
- කුරුණෑගල මහේන්ද්‍ර පිරිවෙණ
- පරාක්‍රමබාහු පිරිවෙණ
- මහින්දසේන පිරිවෙණ
- අනුරාධපුර බුවනෙකබාහු පිරිවෙණ

එකල රචනා වූ සාහිත්‍ය කෘති

- සුසඳ්ධ සිද්ධි
- සුබෝධාලංකාරය
- යෝග නිවිඡය
- සද්ධර්මරත්නාවලිය
- පූජාවලිය
- එළුඅත්තනගලු වංසය

කුරුණෑගල රාජධානි සමයෙහි පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය

කුරුණෑගල රාජධානි සමයේ වැදගත් ම පාලකයා වශයෙන් සඳහන් කළ හැකි වන්නේ සිව්වන පරාක්‍රමබාහු රජු ය. මේ රජුගේ රාජ්‍ය කාලය තුළ ආගමික හා සාහිත්‍ය උන්නතියක් ඇති විය. ඒ අනුව,

- සිංහල ජාතක පොත
- දළදා සිරිත
- සරජෝතිමාලෙයි (ජේයාතිෂ)
- අනාගත වංසය
- සිංහල බෝධිවංසය

යන කෘති රචනා වී ඇත.

කුරුණෑගල රාජධානි සමයෙහි ප්‍රසිද්ධ ව තිබූ පිරිවෙන්

- විදාගම ශ්‍රී සනානන්ද පිරිවෙණ
- කුරුණෑගල පරාක්‍රමබාහු පිරිවෙණ
- ගල්කුරුමුල, උකුරු මුල, විල්ගම්මුල

කෝට්ටේ යුගයේ පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය

කෝට්ටේ රාජධානි සමය සිංහල සාහිත්‍යයේ සහ පිරිවෙන් අධ්‍යාපනයේ ස්වර්ණමය යුගයක් ලෙස සඳහන් කළ හැකි ය. එවක

- සාමකාමී දේශපාලන තත්ත්වය
- පරාක්‍රමබාහු රජු අධ්‍යාපනයට මුල් තැනක් දීම
- ප්‍රකට පිරිවෙන් මධ්‍යස්ථාන බිහි වීම
- ගිහි පැවිදි පඬුවරුන් සිටීම

යන කරුණුවලින් කෝට්ටේ යුගයේ

විධිමත් පිරිවෙන් අධ්‍යාපනයක් පැවතී බව පැහැදිලි වේ. එවක රචනා කරන ලද සංදේශ සාහිත්‍ය කෘති වන ගිරා සංදේශය හා හංස සංදේශය, කෝකිල සංදේශය වැනි සංදේශ කාව්‍ය තුළ එවකට පැවති පිරිවෙන් අධ්‍යාපනයේ ස්වභාවය පිළිබඳ ව විස්තර කර ඇත.

කෝට්ටේ යුගයේ ප්‍රකට පිරිවෙන් හා විසූ පඬිවරුන්

- තොටගමුවේ විජයබා පිරිවෙණ
- කැරගල පද්මාවතී පිරිවෙණ
- දෙවිනුවර ඉරුගල්කුලතිලක පිරිවෙණ
- පැපිලියානේ සුනේත්‍රාදේවි පිරිවෙණ
- විදාගම සනානන්ද පිරිවෙණ
- උස්සාපිටියේ මහාපාය පිරිවෙණ
- එරබත්තොට ධර්මරාජ පිරිවෙණ
- කැලණියේ ලංකා සෙනෙවිරත් පිරිවෙණ

කෝට්ටේ යුගයේ වැඩ සිටි සුප්‍රකට පඬිවරුන් ලෙස

- විදාගම මෛත්‍රී හිමි
- තොටගමුවේ රාහුල මහතෙරුන් වහන්සේ
- තිලක පිරිවෙන්පති තෙරුන් වහන්සේ
- ධම්මදින්න විමලකීර්ති තෙරුන් වහන්සේ
- vi පරාක්‍රමබාහු රජතුමා
- වෑන්තෑවේ මහ තෙරුන් වහන්සේ
- නන්දුර්තුනෙයිසාර්
- ශ්‍රී රාම වන්දනාරතී

යන පඬිවරුන් සඳහන් කළ හැකි ය.

වනපොත් කරන සාමනේරයන් වහන්සේලා

කෝට්ටේ යුගයේ පැවති පිරිවෙන් අධ්‍යාපන තත්ත්වය පිළිබඳ තතු එවකට රචනා කරන ලද ගිරා සන්දේශයෙහි එන මෙම පද්‍යයෙන් පැහැදිලි වේ. මෙහි සඳහන් ව ඇත්තේ තොටගමුවේ විජයබා පිරිවෙණ පිළිබඳ ව ය.

මනරම් වෙහෙර කුළ තැන තැන	සපැමිණය
සිතියම් බණ වසුන් විදහා	අපමණය
සිත සොම්නසින් සිහි කර කර	බුදුගුණය
අබ්දම් පෙළ අරුත් විමසන	සගගණය

කැරගල පද්මාවතී පිරිවෙණ සහ එහි අධ්‍යාපනය තත්ත්වය පිළිබඳ ව හංස සංදේශයෙහි එන මෙම පද්‍යයෙන් ද පැහැදිලි වේ.

සරණ වැඳ ගුරුන් කියවා දිනෙන්	දින
පරණ අලුත් පොත් පෙරළා පනින්	පන
දරණ කරන ලෙස ඉඳගෙන වෙනින්	වෙන
හෙරණ සික කියති හෙරණෝ තැනින්	තැන

සමකාලීන මූලාශ්‍රයවලට අනුව එවකට කෝට්ටේ යුගයේ විධිමත් අධ්‍යාපන තත්ත්වය පිළිබඳ ව අවධාරණය වේ. එම පිරිවෙන් ආයතනවල

ගිහිපැවිදි, සිසුන් අධ්‍යාපනය ලබා ඇත. “ඡඩිභාෂා පරමේශ්වර” යන නාමයෙන් ද හඳුන්වන ලද තොටගමුවේ රාහුල වැනි මහතෙරුන් වහන්සේලා කෝට්ටේ පිරිවෙන් අධ්‍යාපනයේ නියමුවන් වශයෙන් කටයුතු කර ඇත. එවකට කෝට්ටේ යුගයේ පිරිවෙන්වල පහත සඳහන් විෂය පඳ්ධතියකින් සමන්විත විධිමත් අධ්‍යාපනයක් තිබූ බව පෙනේ.

ධර්ම කොටස්	භාෂා	ලෝකික විෂය
නිසබණ	සිංහල භාෂාව	ඡන්දස්, අලංකාරය
ප්‍රාතිමෝක්ෂය	පාලි භාෂාව	තර්ක ශාස්ත්‍රය
පිරිත්පොත	සංස්කෘත භාෂාව	වෛද්‍ය ශාස්ත්‍රය
විනය පිටකය	දෙමළ භාෂාව	පුරාණ
ත්‍රිපිටකය	මාගධී	වේදය
අභිධර්මය	අපභ්‍රංශ	රාමායනය
විවිධ දර්ශනවාද	ශෞරසේනී භාෂාව	මහා භාරතය
	මහාරාජ්‍ර භාෂාව	

කෙළිදෙලෙන් ගත කරන සාමනේරයන් වහන්සේ

දේශීය සිසුන්ට අමතර ව විදේශීය සිසුන් ද මෙහි අධ්‍යාපනය ලබා ඇත. විදේශීය සිසුන්ගේ භාෂා මාධ්‍ය ලෙස සංස්කෘත, දෙමළ, මාගධී, පාලි වැනි මාධ්‍ය භාවිත විය. මෙසේ කෝට්ටේ පිරිවෙන්වල අධ්‍යාපනය ලැබීම සඳහා සිසුන් පැමිණි විදේශීය රටවල් ලෙස,

- තායිලන්තය
- ලාඕසය
- කාම්බෝජය
- ඉන්දියාව
- බුරුමය (මියන්මාරය)

යන රටවල් පෙන්වා දිය හැකි ය.

එවකට පැවති අධ්‍යාපන දියුණුවේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රචනා කරන ලද සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථ රාශියකි.

කාව්‍ය	කෘතිය	කර්තෘ
මහා කාව්‍ය	කාව්‍යශේඛර මහා කාව්‍යය	තොටගමුවේ රාහුල හිමි
චණ්ඨ කාව්‍ය	ගුත්තිල කාව්‍යය බුදුගුණලංකාරය	වෑන්තෑවේ හිමි වීදාගම මෙමත්‍රෙය හිමි
සංදේශ කාව්‍ය	පරෙවි සන්දේශය	තොටගමුවේ රාහුල හිමි
	සැළලිහිණි සන්දේශය	තොටගමුවේ රාහුල හිමි
	ගිරා සන්දේශය	කර්තෘ සඳහන් නොවේ
	හංස සන්දේශය	කර්තෘ සඳහන් නොවේ
	කෝකිල සන්දේශය	ඉරුගල්තීලක පිරිවෙන්පති හිමි
උපදේශ කාව්‍ය	ලෝවැඩ සඟරාව	වීදාගම මෙමත්‍රෙය හිමි
ප්‍රශස්ථී කාව්‍ය	පැරකුම්බා සිරිත	කර්තෘ සඳහන් නොවේ
සිලෝ කාව්‍ය	එළඹලෝ ශතකය	කර්තෘ සඳහන් නොවේ
කෝෂ ග්‍රන්ථ	රුවන්මල්දම	කර්තෘ සඳහන් නොවේ
ගද්‍ය ග්‍රන්ථ	සද්ධර්මරත්නාකාරය	ධම්මදින්න විමලකිත්ති හිමි
	එළඹත්තනගලු වංශය	වීදාගම මෙමත්‍රෙය හිමි
සංස්කෘත ග්‍රන්ථ	හක්ති ශතකය වෘත්තමාලාව්‍යාධ්‍යාව වෘත්තරත්නාකරපංඤ්චිකා	ශ්‍රී රාමවන්ද්‍ර කවිභාරතී
වෛද්‍ය ග්‍රන්ථ	වෛද්‍ය වින්තාමනි භේසජ්ජ සංග්‍රහය යෝග රත්නාකරය	

ක්‍රියාකාරකම් 01

01. පිරිවෙන් අධ්‍යාපනයේ මූලික අවස්ථාව පිළිබඳ ව කෙටි හැඳින්වීමක් කරන්න.
02. අනුරාධපුර යුගයේ පිරිවෙන් අධ්‍යාපනයේ විශේෂ ලක්ෂණ මොනවාද?
03. පිරිවෙන් අධ්‍යාපනයේ ස්වර්ණමය යුගය ලෙස කෝට්ටේ යුගය හැඳින්වීම පිළිබඳ ව ඇගයීමක් කරන්න.